

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: FERENCZY MARGIT. (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

Mária anyakirályné.

VI. ÉVFOLYAM
19. sz.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1938. AUGUSZTUS
1.

A tolvaj liba.

Hát ez milyen galiba?!
Benn a kertben a liba!
A salátát legeli,
Pedig nem ő ülteti.

No megállj csak kis torkos,
Bizony mégsem vagy okos,
Mert tilosban legeltél,
A keverttől elestél.

Pedig az jó eleség,
Liszttel hintett friss zöldség.
Máskor kaptál eleget,
Félre állott a begyed.

De most az a büntetés,
Hogy nem lesz kevert evés!
Lopott étel begyedbe,
Elégédjél meg vele!

Gál Lajosné.

Üzenet a satumarei kis cimboráknak

Kedves satumarei kis cimborák!

Jól figyeljétek most rám. A nyári pihenőre visszamegyék közétek Satumarera. Mint minden évben, az idén is szeretném a találkozót veletek megrendezni. A találkozót vagy egy fagyalt délután, vagy egy kirándulás keretében lenne. Készüljétek hát a találkozóra, hogy minden kis cimborá ott legyen.

Augusztus 7-én, vasárnap délelőtt 12 óra után jöjjetek fel a parkba, ott majd találkozunk és a továbbiakat megbeszéljük.

Baja Mare-i kis cimborák! Az idén, ha sikerül, nektek is rendezünk találkozót augusztus hó folyamán — vagy egy kirándulás vagy pedig fagyalt délután keretében. Készüljétek hát ti is a találkozóra. Épp azért töletek is és a satumarei kis cimboráktól is csak a viszontlátásig búcsúzó. Szerkesztő néni.

Kertészkedjünk kis cimborák!

Az idén a szerkesztő néni is kertészkedett, épp úgy, mint ti. S a kis cimborák által küldött magvakkól szép virágok lettek. A kardvirág, amelyet az Ulmen-i kis cimborák küldtek, gyönyörű pirosat nyílik. Az oroszlan-száj rózsaszín, lila, halványsárga, a kis gr. Degenfeld Anny két év előtti küldeményéből való. A viola halványrózsaszín, szép teljes, az Iszlay-nővérek gyűjtése. Az öszirózsa még csak bimbós, (a cikket július végén írjuk), a hafeji kedves tisztelendő nővérek kertészetéből való. És még más virágok, (szalmavirág, verbéna, portulácska), amelyeket

szintén a kis cimborák gyűjtögettek és küldtek vissza — mind gyönyörűen fejlődnek. Mennyi örömet tudnak szerezni ezek a kis virágok.

Külön öröm volt számomra, amikor a kis Kónyi Jóska, (ötéves) és Olgica egy napon szép virágcsokorral leptek meg a szerkesztőségben. Olyan virágokkal, amelyeknek a magvait az Uj Cimborától kapták.

De legmeghatóbb volt a III-ad elemista Végh Atilla ajándéka. Ők olyan városi házban laknak, ahol nincs kert. A kicsi Atilla hát csak cserepekben kertészkedhetett. Egy szép napon ebéd után csak kopogtat valaki a szobám ajtaján. Atilla volt — kezében egy cserép, benne lángpiros portulácska. Hozta nekem ajándékba. De milyen szép volt ez a cserép portulácska, látszik, hogy gondnal, szeretettel nevelte. Azóta én is nagy gondnal és szeretettel őrzöm a szobám ablakában ezt a kis cserép virágot és megszedem majd a magvát, hogy nektek is küldhessek belőle kis cimborák.

TOBORZÓ.

Ugy látszik mindenik kolozsvári kis cimborá megakarja nyerni a jövő évi aranyszív imakönyvjelzőt, mert nagy buzgalommal és lelkesedéssel fogtak a toborzó munkához. Lássuk ki kit toborzott?

Lukács Éva Cluj: Katona Mancit Cluj, Szalenczy Katót Pécs, Nagy Margitot Komárom és Nagy Évát Cluj.

Klein Aranka Cluj: Tóth Tibort Cluj, Frankel Babát Kistelek, Farkas Sárkát Cluj.

Weiss Irén Lebovics Évát.

Blau Éva Cluj: Dombrády Zoltánt, Kleinberger Jenőt Cluj.

Hecht Dóra Cluj: Simon Bellát Bucuresti és Grünberger Évát Someşeni.

Friedmann Elza Cluj: Deitelbaum Bubit Cluj.

Dániel Károly Cluj. Szabó Dezsőt Cluj.

Kónya Mária Cluj: Bonda Ferit és Palit Cluj.

Rosenfeld Lily Cluj: Tóth Juliskát Cluj.

Levél Zoltán Leventének.

Kedves Levente!

Ezúton kívánok neked kellemes nyaralást. Visszajövet keressél fel az új lakásunkon, Str. Verde 20. A viszontlátás reményében üdvözlő:
Cluj, 1938. július hó

Turdean Klárka,
I. g. ot.

Mária anyakirályné halála.

Egy áldásos életű, fenkölt gondolkodású, népéért élő királyasszony: Mária anyakirályné szíve dobbant utolsót 1938. július 18-án délután, a sinaiai királyi kastélyban.

A szomorú hír a maga megdöbbentő tragikumában pillanatok alatt szétterjedt az egész országban.

S nemcsak a Felséges királyi család tagjait borította gyászba a királyasszony távozása, de az egész országot, mert hisz aines az országnak olyan polgára, aki ne a legnagyobb rajongással, szeretettel, hálával emlékezne nagy királynéjára.

A Sinaiban felravatalozott hófehér koporsóhoz a legtávolabbi országrészekből is eljöttek az emberek, hogy a hálás kegyelet adóját leróják bucsúimáikban a Felséges Asszony koporsója előtt.

Eljöttek a világháború katonái, akik még élnek, s akiket sebesülésük idején, maga a királyasszony ápolt, saját patyolat hófehér kezeivel, — akiknek hűsítő itallal enyhítette a láz gyötrelmes forróságát, — ismét mások, akiknek odaült az ágyaszélére, s mivel súlyos sebesülten hazairni nem tudtak, Ő írta meg helyettük a levelet.

S eljöttek azok is, akikkel az ország újjáépítésében együtt dolgozott, s akiknek példát mutatott a jótékonykodás, a szegények megsegítésében.

Oly ragyogóan töltötte be Románia királynéjának magasztos hivatását, mint kevés uralkodónó előtte.

Amilyen szép volt, olyan nemes. Meg

látta az élet mélyén vergődő sok nyomorúságot, nyitva volt lelke a panasz, a jaj számára is. S lelke mindig erőt, bátorságot, akaratot sugárzott környezetére. Aki épp azért volt nagy, mert minden tettét népéért való szeretete, annak anyagi, erkölcsi, kulturális előhaladása iránt való gondolata irányította. Az ország életének minden megnyilatkozásában résztvett.

Bár a halál angyalának szárnyasuhanása idegen országban találta, súlyos betegen is hazavágyott az ő népéhez, az ő szerettei közé.

De nemcsak, mint uralkodónó volt nagy az elhunyt királyné, de mint író is. Munkáit ismerik minden művelt országban. Különösen a gyermekeknek írt munkáiban, meséiben utólérhetetlen. A sinaiai Foişor kastély festőien berendezett termeinek varázsa, a csodálatos szépségű virágok, tűzpiros liliomok, a park szökőkútjai, a napfényen zöldaranyban csillogó gyíkok, a pompás paripák, bájos könnyedséggel szövődtek tolla nyomán szebbnél szebb mesékké.

Meséit, amelyek magyar nyelven is megjelentek, nagy szeretettel és érdeklődéssel olvasgatják a magyar gyermekek is.

A Sinaia-i kastélyban felravatalozott királynőt a Curtea de Argeşi királyi sírboltba helyezték örök nyugalomra férje, I. Ferdinánd király mellé.

Itt pihen a nagy királyné, aki nemcsak gyermekei, de népe szerető édesanyja is volt, akit méltán gyászol egy egész ország.

Ferenczy László Marcella.

Baj van Köpeczen...

Írta: **Dávid Gabriella.**

Kicsi Rózsi szipogva rejtette szöszeke fejcskáját édesanyja rokolyájának ráncai közé:

„Édes... Édes... — suttogta — én úgy félek! Édes nem fél!”

— Mitől lelkem?

„Hát édes nem hallja, hogy vonít a Bundás? Édes szóljon már neki!”

Kicsi Rózsi anyja felállott, az ágyinak támasztotta guzsalyját, igazított egyet fejkendőjén, aztán kiszólt az ajtón:

„Bundás ne! Bundás! Hagyd abba már na! Legyen elég! Jól tudod, hogy kicsi Rózsi fél...”

Bundás odakúszott asszonya lábához, keservesen nyöszörgött, de, amint az újra betette az ajtót, tovább folytatta félelmetes vonítását.

„Édes...! — Mi az lelkem?”

„Csak vonít a Bundás... Édes, hol van édesapám?” — A háborúban.

„Messze van a háború?” — Messze!

„Akkor édesapám nem hallja, hogy vonít a Bundás... Ha édesapám hallaná, elkergetné.”

Az asszony ismét kiszólt az ajtón, de hiában.

„Édes... — kezdte újra az apróság — Édes...” — Mi baj van lelkem?

„Pisti hol van? — Kihajtotta a tehénket a Rikába!”

„Messze van a Rika? — Messze!”

Akkor Pisti sem hallja, hogy vonít a Bundás... Pedig, ha Pisti a karikás ostorával egyet csattintana, a Bundás nem merne vonítani...”

Kicsi Rózsi elsírta magát, édesanyja vigasztalta, a Bundás meg csak vonított tovább.

S ezalatt az országúton Haynau martalócai ügettek a falu felé. Nem is olyan rég még kedvetlenek voltak, mert egy gazdag zsákmánynál kisémmizték őket, most azonban egyenesen Haynau ígését birták, hogy kedvük szerint, szabadon rabolhatnak s ez a kilátás vigyorgásra torzította arcukat s durva tréfákkal szennyezték be az éjszaka áhitatos csöndjét.

* * *

A faluban pedig a Bundáson s néhány társán kívül talán senki sem sejtette a közelgő veszedelmet...

A szomszédos falvak lakói remegve hagyták el házaikat s arrafelé csoportosultak, ahonnan kilátás esett Köpeczre. „Baj van Köpeczen” — mondogatták, majd igye-

keztek összeszedni cókókjukat s indulni arra, amerre még szabadnak gondolták az utat...

* * *

Pisti ezen az éjszakán nem aludt. Valahogy kemény volt most neki a mászor oly puha, illatos széna s ha még el is szenderedett egy-egy pillanatra, mindjárt felijedt, mert úgy tetszett neki, hogy édesanyja szolongatja. Alig várta, hogy pirkadjon, azonnal elindult hazafelé. Ahogy elért az országúthoz, szekereket látott tovarobogni. Nem tudta az okát elképzelni. Egyik-másik szekerezt megszólította, de a szekérszörgéstől a válaszból csak annyit értett, hogy — baj van Köpeczen! — Végre a miklósvári sánta János bácsi jött vele szembe. Az öreg feldult arca megijesztette Pistit:

„Mi van János bácsi? — Jaj fiam, baj van Köpeczen!”

A fiú kétségbeesetten rázta meg az öreg vállát:

„A jó Isten áldja meg János bácsi, mondja meg már, mi baj van Köpeczen?... — János bácsi a fejét vakarta: Te honnét jössz, fiam? — Ne gondoljon most azzal, — türelmetlenkedett a fiú — hanem mondja meg, mi a baj? — „Haynau legényei az éjjel feldúlták a falut... s így kétharmadát leölték a köpeczieknek...”

Pisti belesápadt a hallottakba, de aztán szaladt, mint, akinek szemét vették. Beérkezett a faluba is, de nem nézett ő semerre, nem látta azt az írtó munkát, amit a vérszopó hiéna katonái itt műveltek, ő csak rohant haza...

De vajjon othon volt-e az még számára? A kapu tárva-nyitva, a mindig rendes udvar feldulva, az ólak üresen... Pisti a szoba nyitott ajtajában termett, de egyszerre földbegyökerezett a lába s egy lépést sem tudott tovább menni.

Ott voltak mind a ketten, anyja s kis huga, de egyik sem élt...

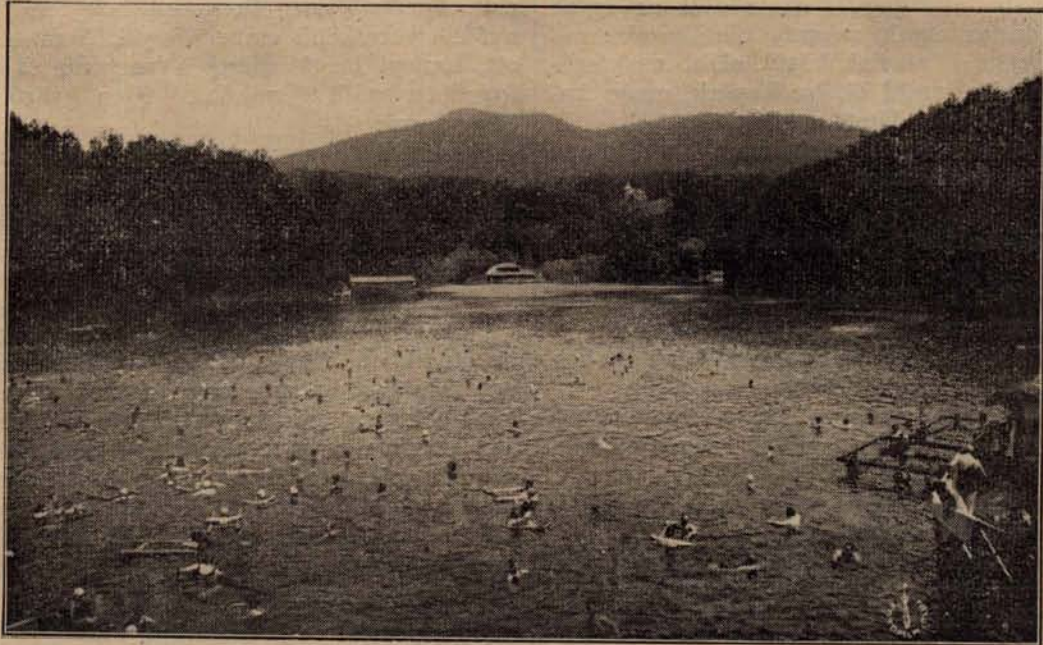
* * *

Pistit senki sem látta többé...

Talán bosszút állott kedveseiért, talán szerzett is néhány kitüntetést, talán hősi halált halt valahol... Csak a jó Isten tudja, mi lett vele.

Köpecz azonban újra benépesült, de a köpeczi baj hagyományossá vált s ahol magyar ember él, majdnem mindenütt ismerik a szólásmondást: „Baj van Köpeczen!” Csak azt nem tudják már, hogy mi a szomorú eredete ennek a szólásmondásnak.

Üdvözlet a medve-ló mellől.

Fürdőző kis cimboráink küldik üdvözlötüket Sovata-ról, terről a gyönyörű fürdőhelyről és minden kis cimborának kellemes nyaralást kívánnak.

A háztűznéző legény.

Írta: **Ferenczy László Marcella.**

Itt eladóleány van a háznál, azt mutatják a virágok. Egyet se tovább — így a legény gondolatban. Letörölte a csizmájáról a port és belépett. Szálas legény volt, a gúnyája is még új, látták róla, hogy nem ágról szakadt, hát betessékelték.

— Mi járatban vagy ecsém? — kérdezte a gazda — mert látom, hogy nem idevalósi vagy.

A legény elmondta őszintén, hogy ő bizony feleségkeresni indult a világba. Nem is megy haza, míg nem talál kedvére valót

— Hozzánk jól jöttél ecsém, éppen van nálunk eladó lány. Hívták is mindjárt a leányukat. Szép, pirosarcú leány volt a gazdag ember lánya, kősonnyú is rajta, meg fülbevaló a fülében aranyból és gyűrű kettő az ujján. A ruhája sem kartonból volt, hanem selyemből. Éppen regényt olvasott, mikor előhívták.

— Illik hozzám, gazdag ember lánya, a gazdag ember fiához — vélekedett a legény — de lássuk a gazdasszonykodást!

Mikor ebédfőzéshez kezdtek, megkérdezték tőle, mi a legkedvesebb étele? A legény szerénykedett: ő igazán nem válogat, mindent szeret. De legjobban mégis az eladó lányfőzte négybevágott pityókat, petrezselymes zsírban sültve. Hát ez igazán nem nagy dolog. Még szí-

vesen is vették, hogy a legény odaült a leány mellé a kisszékre. Legalább eltréfál vele — így gondolták.

No hozzá is fogott pityókat hámozni a gazdag ember lánya. Liccs-loccs! — poty! poty! patogott a pityóka a tálba. Eltelt egy félóra is, de a háztűznéző legény — bárhogy meresztette is a szemét, nem látta, hogy megtelt volna már a tál. Mikor telik már meg? — nézte. De nézhetett! Itt valami boszorkányság van a dologban. Nézi a kosarat. Akkor veszi észre, hogy egy csepp héjja sem fér bele, úgy tele van.

Az történt, hogy ujjnyi vastagságban hámozta le a gazdag ember lánya a pityókat s mire lehámozta, nem maradt belőle, csak a közepéből egy mogyoró nagyságu. Persze, hogy nem telt meg vele egy tál.

— Nem is eszünk belőle ma este petrezselymes, zsírban süített, négybevágott pityókat — állapította meg a legény, de jó gazdasszony sem lesz ebből az eladóból. Az ilyen nem tud takarékoskodni, nem becsüli meg, ami a ház körül van de meg ügyetlen, nem dologra való. Nem is kérte meg feleségül a gazdag ember leányát, hanem tovább ment.

A második faluban nagy zenebonát talált.

Az egyik asszonynak a tyúkjá kikaparta a szomszédasszony kertjében a palántát. Ezen összevesztek, kiabáltak, hogy összecsedült az egész falu. Egyik, az egyik asszony pártjára állt, másik a másikéra a falusiak közül, előbb csak szóval folyt a vita, majd ökölre kaptak, aztán karóra. Még ilyet nem látott a világ.

A háztűznéző legény meg sem állt a faluban.
— Isten őrizzen innen feleséget venni.

Körbe jár a talpatlan pohár.

Estére járt az idő, mire a következő faluba ért. Tanácstalanul nézett széjjel, hova, merre is menjen? Szembejött vele egy veresképű ember. Tisztességtudóan megszólította:

— Adjon Isten minden jót. Idegen vagyok ebben a faluban. Nem mondaná meg, hol kaphatnék szállást éjszakára?

— Hol-e? Hát éppen nálam is. Majd ellátja az asszonynép a dolgát.

Éppen vacsoráztak a háznál, amikor beléptek. Mindjárt tiszta tányért hoztak és maguk közé ültették a legényt és kínálták szíves szóval. A legény akkor nézett szét. Három lánya volt a veresképű embernek de egyik csunyább, mint a másik. Legcsunyább volt a legkisebb, mégis ez keltette magát legjobban a legény körül. Az ördög nagyanyja sem lehetett csunyább nála.

Hogy mit főztek, hogy főztek, a legény nem láthatta, vagy tán, hogy nagyon éhes volt, jól evett a vacsorából. S észre sem vette, hogy utána talpatlan poharat nyomtak a kezébe. Már kétszer is körbe járt a pohár, de tán bájjal volt benne, hogy a legénynek egyszerre jókedve kerekedett. Nem vette észre, hogy a veresképű ember odasugott a legidősebb leányának. (Se nem látott, se nem hallott ő már.)

— No, mire harmadszor körbejár a talpatlan pohár, megtudjuk, hogy ki s mi ez a legény s mi a szándéka. S tudom, Istenem, hogy nem megy el addig, míg egyikőtöket meg nem kéri feleségül.

Igen, de melyiket? A legkisebbik ugyancsak tett-vett a legény körül, s a másik kettő nem nézte jó szemmel.

— Ejnye ni, nem is olyan csunya, mint ahogy legelőször láttam, — mondta magának a legény. — Mennél tovább nézem, annál szebbnek látom. Tán még ez illik hozzám legjobban feleségnek. Meg is kérem az anyjától, adja nekem ezt a hajlő, hajladozó rozmarinszálat.

Harmadszorra járt körül a talpatlan pohár. Épp inni akart belőle a legény, mikor a legidősebb leány, hogy őt is észrevegye a mellette ülő legény, a könyökével megérintette. A pohár azonnal kiesett a legény kezéből és a földön darabokra tört. Ebben a pillanatban eszébe jutott a legénynek a hóhajú öregasszony szava: talpat-

lan pohárból ne igyál háztűznézőben, akárhogy kínálnak is. Most látta csak, hol van s kik között. Bezzeg észrevette most, hogy milyen csunya a veresképű ember lányai. Nem is maradt ott, hanem megköszönte a vacsorát és vendégfogadóba szállt éjszakára. Nem győzött eleget örvelezni:

— Milyen szerencse, hogy nem járt körbe harmadszor is a talpatlan pohár, azóta már megkértem volna feleségül a veresképű ember csunya lányát s most vihetném haza az anyám házába az ördög nagyanyját.

* * *

A következő faluban sem volt szerencséje, az ötödikben, meg a hatodikban sem. Már csak egy falu volt hátra a nagy hegyek alján. Kilyukadt a legény csizmájának a talpa, mire odaért. Biz a gunyája is megkopott, elvásott akkorára. Fáradt volt, vagy szomjasabb inkább, majd elalélt a szomjúságtól, de az úton sem kutat nem látott, sem forrást, de még csak szekényomban sem egy csepp vizet. Szinte csak vánszorgott már, hogy a falu szélén észrevett egy kis szalmafedelű házikót. Benyitott a kapun. Egy leányt látott ülni kis széken a tornácon. Pityókát hámozott vacsorára. A legény illendően köszöntötte s mindjárt egy ital vizet kért. A leány jó szívvvel adott. Aztán leült újra és hámozta tovább a pityókát. Most már a legény is jobban érezte magát, leült a leány mellé s úgy beszélt vele.

— Liccs! loccs! — hullott, potyogott a pityóka a tálba. — Adta kis boszorkánya, milyen gyorsan jár a keze, nézi a gazdag ember fia a szegény ember leányát. Lám, már tele is van a tál s nini, a kosárban alig van héja...

A háztűznéző legénynek egyszerre felvidult az ábrázata:

— Ez kell nekem feleségnek. Úgyes is, takaros is, bár csak egyszerű ruha van rajta s gyűrű egy sem az ujján, de milyen gondnal hámozza a pityókát s vékonyan a héját, hogy kárba ne vesszen. Ebből jó gazdasszony lesz.

Mire este hazajöttek a mezőről az asszony, meg az ember, akkorára már meg is kérte feleségül a gazdag ember fia a szegény ember leányát. A leány azt hitte, hogy valami vándorló-legény kéri meg a kezét, de mert tetszett neki a szép szál, derék legény, úgy gondolta, majd csak megsegíti őket a jó Isten, ha szegények is.

Volt ámuldozás, mikor piros pünkösöd napján csengős lóval, nagy nász néppel jött a legény a mátkája után — akkor tűnt ki, hogy ki is veszi el feleségül a szegény ember lányát. A lakodalom egy álló hétig tartott. S a fiatalok nagyon boldogok lettek. A szegény ember lányából csakugyan ügyes gozdasszony lett. Úgy hogy az országban is elterjedt a hire és a házassulandó legények feltették magukban, hogy ők is ilyen leányt vesznek majd feleségül.

Aratáskor.

Írta: **Bariha István.**

(Régi, gyermekkori emlék.)

Tizenegyre járhatott az idő, amikor becsülettem Ferkónéhez. Kipirult arccal forogódt a szabad „tüszej“ (tűzhely) előtt, ahol vígan pattogott a szárazágból rakott tűz. Lángnyelvek nyaldosták a fazekak oldalát, alját aszerint, amint tűz mellé voltak állítva, vagy pedig kormos kampón függték a láng fölött. A füst felroppenő szikrákkal igyekezett ki a széles torkú cserényen, amely azonban fenn a kéménylyuknál mégiscsak összeszűkül, hogy már azon szikra nem szabadulhatott ki. (Nó 'iszen csinálhatna is „póznát“ odakünn így aratás idején a szalmafedelesek házak, épületek tömegében.) Én, hogy ne nagyon legyen láb alatt, a „pitar“ küszöbére csücsültem s néztem Rózsi nénit, amint készíti aratóinak a délebédet.

— Égnisék is aratni vannak? — kockáztattam meg csendes illedelemmel.

— Ott hát. Megtörténhetne náluk nélkül az eféle?

Csak úgy futtában mondta ezeket Rózsi néni, hogy épen felelet nélkül ne hagyjon ezernyi gondja közt. Éreztem én is ezt, hát nem sokat lefetyeltem. Valamiképen ki kell érdemelnem, hogy magával vigyen a mezőre. Ezt pedig csendes hallgatással véltem leginkább elérhetőnek... Valamit a kezembe nyom, kanalakat vagy asztalkendőbe rakogatott holmit s én boldogan canközhatok utána mezitláb, mint egy kicsi esitkő (esikő). Ha anyám küldene így? Neki bizonyosan szájalnék is, hogy így nem, hogy úgy nem. De ezer-idegennek, Rózsi néninek a legnagyobb készséggel tenném és teszem meg, csak egy szóval kérne rá... De nem kér, ez

a feneség! Hol a hátulso házba nyit be, hol az elsőbe valamiért... Mert hát, nagy dolog is az aratás. Aki teheti, már hajnalban kimegy a mezőre s a háznál sem marad más, csak a gazdasszony, aki azt se tudja, hol áll a feje.

— Tu-tu-tu! — Türköl a csordapásztor, Csárigló.

... Fejni kell. Ki kell engedni a teheneiket, borjukat. Legalább nem tesz baj velük itthon... Igaz, a legelső lesült a hosszas szárazság miatt — gondolja Rózsi nén' —, de ott legalább a járom se töri fel a nyakukat: Tehát evés hijján nekik se árt egy kis „naplopás“... Estére Dénes vet valamit a jászlukba.

— Tu-tu-tu! — Most meg Pintyilia bá tutulja fel a falut. Erre éktelen sivalkodásba kezdenek koca, süldő, malacok. Ezeket is ki kell „csapni“. De előbb locsot kell nekik adni, amit olyan disznómódra, verekedve szüresölnek, habzsolnak, mintha sohase ettek volna idáig; javarésztét persze annak is a földre verik ki a váluból.

Aztána „majorságra“ kerül a sor. Amelyik tyúk tojós, az „mars vissza“ a ketrebe, amelyik nem, annak szabad a világ a papsajttal telenőtt udvaron. Mint egy sisera had omlik elő a sok csirke, tyúk, réce, még lúd is néhány a rozoga „kotyecből“. Annyinak mi az a kupányi szem, amit Rózsi nén' közzük szór: kilene medvének egy vackor! Annál nagyobb a szárnyverdesés, palalás, amely nyújtózkodás számba is vehető az éjszakai zsufoltság után.

... Karicsálás, hápogás, gágogás, hogy hasad szét tőle az ember feje. Rózsai néni különben is kényes a fejére, mióta özvegy aszszony: Dénes, a nagy legény tikácsol, Ilona „frászt“ kapott az apja temetése után s hiába szekerezik vele papokhoz is — két-három napi járásnyira... Ferikó a legkisebb némán született. Még Domi s Ágnis, amit érnek. Ezeknek se lehet sok hasznukat venni még, Uram bocsá...

Aztán kiszedni a még hajnalban bevett kenyereket, mert hát meleg kenyeret kivinni a mezőre még senki se hallott. Víz hordani a leveshez, mert... tiz-tizenkét embernek lé kell! Hulló almát szedni a fák alól... Azokat az összeaszszott, agyon füstölt disznósodarakat ki a „gyehenna“ őrizgette volna mostanig? Ennek ez a rendje: aratáskor alma-, meggy- vagy cseresznyelé füstölt disznóhussal s nyomtatéknak tejbekása, palacsinta... Ez meg attól függ: „hogy futja az idő“? Az pedig alig-alig futja. Pedig folyton talpal éjjél után egytől: dagasztás, szalmával hevítés, bevetés... s a többi, ahogy sorjában következnek, mint egy örült futószalag. A többiektől nem vár és nem várhat segítséget: azok vakulástól vakulásig a mezőn görnyednek. Estére úgy össze vannak törve derekastól, nyakastól mindnyájan, hogy alig várják az utolsó falás lenyelését, hogy „ledülhessenek“, kitől amerre lehet! Reggelre újból előlről kezdődik az egész; másként hogyan is várhatnának „istenáldást“!?

De má' biz' a, ivókútvizet nem viszünk nekik! Igyanak délebédre is a Pad kútjából... (mely nem is annyira kút, mint inkább pocsolya!)

Ami mondott, azt velem szembe mondta.

Hízik a reményem immáron, hogy én is megyek tehát.

Fahéjat, „nádmézet“, majd borsot tör a szépen csengő mozsárban: Savát-borsát meg kell adni az ételnek! Két porgalóba is „lálal“, amelyeket már előbb „kantárba“ állított, bizony a sásgyékény kantárok nélkül nem is lehetne mezőre cipelni azokat a hasas fazekakat. Sebbel-lobbal siet. Kiszámítottan ügyes és gondos. Most félre billenteni, vagy kidönteni valamit egyértelmű lenne az egyiptomi csapások legrosszabbikával. Izgul, hogy a déli harangozás nehogy itthon érje, mert az nagy szégyen lenne szegény fejére.

Ugy indulunk el aztán a perzselő napsütésben, mint két málhásállat. Amiket én cipelek, azok úgy vannak eleve összeállítva, hogy esetleg „leejtéskar“ se menjenek tönkre. „Eláll“ a két kicsi karom, de viláért nem

panaszkodnék. Le se ejtek semmit — inkább meggebedek!

Verejtékezve érünk ki a Vénszölő „hegynek fel“ útján a Temetőtetőre, ott megpihenünk, szusszanunk. Még van kedvem játszani a bokáig érő forró porban...

Ekkor zeng fel a völgyből a harangszava.

— Na, megelőztük Pali bát! — mondja Rózsai nén' büszkén. Megigazítja félreaszszott, gyászos keszkenyőjét a nagy karimájú szalmakalap alatt s aztán indulunk tovább.

Még egy hirtelen kaptató s előttünk terül el a Pad aranykalászos síkja. Domi s Ágnis hogyan vennének észre! Csak azért nem rohannak felénk, mert szúrós a tarló s mire hozzánk érnének, akkorra már mi is ott vagyunk a letört, letaposott fejű búzaszálakkal összeveisszás ösvényen.

Az Ágnis arca olyan, mint egy nagy, kinyitott pipacs; szemei, mint a búzavirág. Fenn az ég boltja is olyan kék és mélységes... Én s ő, míg a többiek esznek, kanalaznak a porgolókból — kévüket lovagolva, tenyerbe dörzsölt búzaszemeket rágnak. Nevetgélünk. Kipirult gyermekarcunk boldogságtól sugárzik.

Mintha álomból ébredtene fel Rózsai nén', mikor felénk kiált:

— Pistuka, megyünk haza!

... Persze neki most még a vacsora miatt fő a feje: Turós puliszkát csináljon-e vagy paprikás-csirkét?

Van elég gondja ilyenkor aratástáján a gazdasszonynak!

Aratáskor.

*Amikor a hajnal bibor derengése,
A keleti eget festi, koszoruzza,
Szűnik az aratók éber szendergése
És kaszájuk nyomán zengve hull a búza.*

*Ilyenkor egyforma dolgos minden ember,
Nincs közöttük gyenge, nincs közöttük rest,
Szüntelenül apad a nagy kalásztenger
És gyűl az aranylő sok-sok búzakereszt.*

*Felettük a légben a pacsirta dalol,
S bűvölő ősi harmónia zendül,
Leánykacaj hallik a völgybe valahol,
Itt-ott szól a nóta és a kasza pendül.*

*A piros arcokról örömfény sugároz,
Szívük az áldásért szent ihlettel dobban
A nagy Teremtőhöz, a mindenség Urához,
Aki körülölel ezer változatban.*

Sántimreu.

Vincze Sándor,

A kis nyúl és a holdvilág.

Egyszer egy szép holdvilágos este
A nyulacska élelmét kereste.
A nyulat meg a vadász megleste,
Durr! a puskáját reásütötte.

A serét a kis nyulacska helyett
Egy fatörzsben fúrt magának helyet.
A vadász meg csupa bosszújába
Ujból töltést tett a puskájába.

A megrettent kis nyulacska legott
Egy közelbokor alá zsugorodott,
S hogy a vadász rája ne lelhessen,
Kérte a szép holdat, hogy ne süssen.

Megszánta a hold — és nemsokára
Felhőből palástot vont magára.
És azonnal olyan sötét éj lett,
Hogy a vadász egészen eltévedt.

És a nyúl a bokornak alatta
Agyacskáját jól megigazgatta,
Sapkáját és csizmáját letette,
És az éjet szépen átpihente.

BCU Cluj / (Gáspár János.)

Róka koma vendégszeretete.

Elmeséli: Teleky Dezső.

Éppen zuhogott a zápor. No, ha zuhogott, nyúlam bőrig ázott, s meg is fázott. Róka koma barlangjának ajtajából nézte a didergő nyuszit. Rögtön behívta magához kedvesen, udvariasan: „Gyere be Rózsám, ide be hozzám! Minek áztatod künn az irhát? Nálam a bőröd mindjárt megszárad. Gyere be rózsám! Légy a vendégem!

Nyafi a meghívást köszönte szépen, s örömmel menekült a rókalyúkba, ebbe a hosszú, keskeny alagútba. Amint ott benn mendégélnek, egyre beljebb, beljebb érnek, s mind sötétebb lesz a világ.

— Róka koma, niesen nálad gyertyavilág?

— Hát minek az? eszemadta!

— Az orromat beütém a falba! Nem látom, hogy merre az út? — nyafogta Nyafi nyúlam türelmetlenül.

— Biz ebben a nagy esőben nem volt kedvem gyertyát s gyufát venni. De, mert nálam nagy rend szokott lenni, megtalálok mindent, még a sötétségben is. Hó! Itt álljunk meg! Látod én már tudom, hogy a

kamrába érkezünk. Tapogassunk tehát kissé... Jobbra, balra, köröskörül! — szól a róka jókedvűen. — Amit én most itt megfogtam, az nem gyufa, sem skatulya, hanem a saláta finom kis torzsája.

— Jaj, jaj, dehogy torzsa! Ez a farkam volna! — kiáltotta sértődötten Nyafi pajtás.

— Bocsánat, hát így tévedtem? Akkor járt itt valaki, s felforgatta házi rendem. De majd mindjárt rátalálok, csak egy kicsit motoszkálok. Lám, ez itt más káposzta! Bátyám ajándékba hozta!

— Róka koma, ez a fejem, teringette!

— Ugyan, ugyan mit tréfálsz te? A két finom, gyenge lapit jól érzem. Hiába ne beszélj nekem!

— Nem lapi ez, Róka koma! Mozgathatom ide s oda! Ez a tapsi fülem itt!

— Hallgass, hallgass nekem, csitt! Mert mindjárt megcsaplak! Talán csak nem készülsz papnak, hogy előttem prézsmítálj. Megállj! Be nem csapsz, ha száz évig élsz! Ez itt kelkáposzta! Punktum és kész!

— Esküszöm, hogy ez a fejem szedte-vette! Az én szőrös kobakomat nem érzed te?

— Nekem biz' ez káposztafő, s ez a fő! Akármit is beszélsz drága! Csípjen meg a kánya! Nekem, látod, éppen ez kell! Éppen szükségem van erre! Ezt a kerek kobakodat kinevezem mától kezdve jó kelkáposztának. Kelkáposzta! Persze, hogy kell! Ha nines csirke, ez is elkel.

És a róka csirke nélkül is felfalta Nyafi nyulat bőrostúl, szőröstül. Akkor aztán jóllakva leheveredett a vackában, s mosolyogva mondta magában: Ugy szerettem, hogy megettem!

Igy volt ez, mese volt. Mit hallok én? Azt mondjátok, nem így volt? Nohát, aki másképp tudja, másképp mondja el!

Pisti pásztor-gyerekek és a szitakötő tündérke.

Írta: Kirjákné Kovács Emma.

Dúslombu erdő alatt, ezüst patak partján, kis pásztor-fiú tilinkózott, tarka-barka kecskék legelésztek vidám mekegéssel. Pisti, mert így hívták e kis pásztor-fiút, elbámult a patak felett repkedő aranyos zománcu, smaragd-szárnyu, karsu szitakötők újjongó táncán. Kis tilinkóját iszákjába tette, nézte-nézte őket nagy gyönyörűséggel. Egyszer csak mit lát? Egy ezerszer tündöklőbb, káprázatos szép szitakötőt. Elállt a lélegzete is, úgy megbámulta. Ni csak csöpp koronácska is sziporkázik a fején! A biz a korona, gyémántos, csillogó korona. — Na még ilyen csudát sem látam világeletemben, — gondolta, de fel is ugrott, utána szökellt, mert a gyönyörűséges kis szitakötő most leszállott egy virágra. Óvatosan megközelítette, kalappal rája csapott villámgyorsan... aztán szívdobogva emelte fel a kalapot... de biz a szitakötő nem volt alatta. Ott lengett ismét a patak ezüstös habjai fölött, szinte kihívóan közel a parthoz, mintha mondaná: „No csak rajta, fogj meg, ha tudsz!“ Pisti elhülve nézte. Ami késik nem múlik gondolá, de megfoglak, ha addig élek is. A szitakötő újra partra szállott, Pisti újra lecsapott rá, sokszor megismétlődött ez a játék. A szitakötő mind messzebb és messzebb csalogatta. Pisti megigézetten követte, észre sem vette, hogy egy beláthatatlan sűrű rengetegbe került. Se rét, se nyáj, se patak, csak áthatolhatatlan sűrűség és homály. S még szomorúbb, a szitakötő is eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Pisti bátor legényke volt, mégis szíven markolta a félelem és keserűség. Hogy tud hazajutni... mi lett a kecskéivel... hogy várja szegény jó édesanyja, kinek csak ő maradt vigasztalásul, mert felnőtt testvérei, dolgos édesapja mind odavesztek a háborúba. Mi lessz édes jó anyjával... és forró könnyesepek hulldogáltak arcán végig. Kétségbeesetten fordult vissza, de útját állta egy gyönyörűséges szép tündérleányka. Mert csak az lehetett. Smaragdszínű, átlátszó szárnyaeskái, pompás ruháskája, aranyos csillogással kápráztatta el Pistit, arany-hajában gyémántos korona sziporkázott. „Aki másnak vermet ás, maga esik bele!“ szólott gúnyosan Pisti legénykének: „Te akartál rabul ejteni, Magad estél rab-ságba“ folytatta könyörtelenül. „Igy fordul károdra minden gonosz indulat. Tudd meg, én vagyok a gyémántkoronás szitakötő, a szitakötők tündérkirálykisasszonya! — „Csak közlőrl akartalak látni!“ mentegetőzött Pisti. — „Igen-igen, meg kitépni szárnyaeskáimat,

leceibálni gyémántkoronás fejcskémet, — haj! ismerem én már ezt a mókát. Be sok ártatlan kis testvérem pusztult már így el, millió meg millió hasznos bogárka a Ti gonosz, szívtelen kegyetlenkedéseitek miatt. De most már elég volt, próbáld meg Te is fiucska, milyen az, ha elszakítanak szeretteinktől s kegyetlen kezek fogságába kerülés!“ Pisti megszeppenve hallgatta a súlyos, de igaz vádat, ő ugyan nem igen fogdosta és kínoztta az állatokat és bogárkákat, de bizony sok gyermek-pajtásának nagy gyönyörűsége tellett az ilyen állatkinzó torturákban, amit olykor ő is részvét nélküli könnyű szívvel végig nézett. Megdöbentette a fenyegetés, mert akármilyen szép is volt a tündérke, úgy sajgott, égett a szive édes jó anyja után, úgy vergődött nagy bánatában, mint egy kalapaláfogott pici szitakötő. Pedig a tündérke korántsem volt kegyetlen. Szépen kézenfogta és átvezette egy óriás ős tölgyfához. A fa előtt bűvös ígéket zengicsélt. Egyszerre csak szétnyilott a fa. Csodálatos szépségű úton, káprázatos smaragd-színű réten haladtak, ragyogó illatos ismeretlen virágok között. Millió meg millió bogárka zümmögött a levegőben, de hát nem is bogárkák voltak, pirinkó kis tündérkék. Mézet csurgattak a virágok kelyhéből kristálypalackokba, harmatesepet gyűjtögettek finom italnak, virágport sepertek össze párányi zsákokkába, füzéreket kötöztek, sürgölődtek, serénykedtek és vigan zengicsélték.

A tündérkirálykisasszonyka csak vitte, vezette Pistit, míg csak egy mesebeli szépségű, smaragdfényű kristálypalotához nem érték. Száz rubintos lépcsőn haladtak fel s szebbnél szebb termeken át egy szemkáp-ráztató diszterembe jutottak, ahol sugár koszos trónuson ült a tündér király és tündér királyné szépséges tündérkéi között. A tündérkirálykisasszony pillanat alatt édes szüleit ölelte, csókolgatta, azok szemrehányó szavakkal fogadták: „Csakhogy megjöttél édes kicsi Szitkénk, úgy aggódtunk már miattad. Hányszor meghagytuk, át ne repüld Tündérország határát, mert ott van a gonosz emberek birodalma. De te mindig átrepülsz kicsi Szitke s bár tégedet megóv a bűvös talizmán, de a veled repkedő kis Szitakötőket bizony már sokszor szerencsétlenség érte.“ Csak most vették észre a kis pásztor-gyereket. „Ej-ej Szitke, már micsoda óriás csudabogarat hoztál ide?“ kérdezte a királyné.

(Folvtatás következik.)

Fecske Csiri és Fecske Csuri esküvője.

A Hójában nem volt még olyan megható ünnepség, mint a Fecske Csiri és Fecsek Csuri esküvőjén. Pintyőke kisasszony tollas frizuráját bodorítgatta, Rigó úrfi új csizmáját próbálgatta (a jobb lábán egy kicsit nyomta a tyúkszemét). De a többi családotknál is — már akiket meghívtak Fecske Csiri és Fecske Csuri esküvőjére — épp elég nagy volt az izgalom.

De mire a hajnal első sugarai beragyogták az eget, mindenki kész lett s megindult a menet a Hója felé. Ott telepedtek meg a vendégek s meghívtak egy vadrózsa bokor ágain. Csak az énekeseknek s a fiatal párnak hagytak egy-egy üres ágat.

Ime jött is már a pap, Fecske Boldizsár uram — s utána nem sokkal a fiatal pár. Oh, be kedvesek voltak együtt. Virágcsokrával a menyasszony, frakkban és cilinderben a vőlegény.

— Még ilyen kedves, összeillő párt is régen láttunk! — mondta meghatottan Rigóné asszonyság.

Am az élesnyelvű verébné nem állta meg, hogy meg ne jegyezze:

— No, gazdagabbat is kaphatott volna a vőlegény!

De Rigóné asszonyság pártját fogta a fiataloknak:

— Nem a gazdagság számít, hanem hogy a kicsit is hogy tudja valaki beosztani, fontos a megértés és a szeretet a fiatalok között.

Ezt a vendégek is helyeselték. Ebben a pillanatban megszólaltak az énekesek — a pap pedig összeeskette a fiatalokat. Olyn szép volt, hogy a virágok helyhében megremegtek a har-

matcseppek a meghatottságtól.

A vendégek azzal a gondolattal oszlottak

szét, hogy Fecske Csiri és Fecske Csuri bizonyosan boldogok is lesznek.

L. M.

Károlyi Lajos: Csibe-élet.

Kis csibe ország számára,
Ebédre meg vacsorára.
Füvet szedett a gazdasszony,
Hogy ha esznek, majd lesz haszon.
Jaj, de mi ez? Szedte-vette!
Ma egyik csibe se ette
A finom zöldi ebédet.
Ejnye, ejnye, Tőlem kérded?
Nézz ki lelkem, kis cselédem,
Hogy kacag a nap az égen.
Sári kottló oda kotyog,
Nem kiabál, csak úgy motyog:
— Gazdasszonykám, kérlek szépen,
Egy pötty felhő sincs az égen,
Engedj ki a kicsi haddal.
— Bánj úgy velünk, mint magaddal.
Tyúk anyó majd vigyáz rájuk,
Meglásd, hogy megnő a hájuk.
A kotty-kottyba ott a zúgba,
Egy apróka Hóka-móka
Édes nóta van eldugva.
Tyúk anyóka mondja, mondja;

— Látod ennek a bolondja...
Megnyíltak a rétek, kertek,
Kis csibém jertek, jertek.
Kakas-Mózsi, Csibe-Rózsi,
Butácskáim ne féljetek:
Itt van tyúk-anyó veletek.
Csupi szárnyal szárnyra keltek,
Csibe-nótát énekeltek...
Csip-csip, hangzik a nótájuk...
(Piros virág kacag rájuk.)
Tettek, vettek,
Oszt kimentek.
Kaparnak itt, kaparnak ott,
Már ahogy egy csibe szokott.
Kis bogárkám, ham, megeszlek,
Mind csibe-ebédek lesztek.
Ez ám az élet!
Te nem úgy véled?
Pedig finom a pecsenye.
Zöld fű-saláta van vele.
Na, halljátok buti vénék:
Nem szép ez a csibe-élet?

Méz a mezőn.

Irta: **Ilona néni.**

Már jó magasra emelkedett a nap, jó melegen is tűzött, a telt kis hátzásokok az ingujjra vetkőzöttet is megizzasztották.

A kis patak feletti hidon áthaladva, Ferike sietett is, megmenekülve terhétől, a szép virágos réten leheveredni. Alig szuszogta ki magát, már meglátta a virágon szorgoskodó kis bogarat:

— Apa! A kis bogár miért dugja minden kis virágba az orrát?

— Gyűjt fiam, mézet gyűjt a kis bogár, a méhecske.

— Olyan mézet, amelyet te vettél a boltból, Apa?

— Igen, azt is a kis méhek gyűjtötték virágról virágra szállva, kis gombostűfej nagyságú méz-gyomrukba s hazarepülve, otthon elraktározzák.

— Emlékszel-e, a tavaly vettem szép fehér lépesmézet, hogy szerettedek azt, az az ők kamrájuk. Úgy-e, az még jobb volt, mint az üvegben lévő? Igen, mert azt a kis méhek lepécsélték viasszal, s nem ment el az illata.

— De vigyázz, Ferike, meg ne fogd a méhet, mert megszúr! Félti a mézét.

— Sok kis méhecskének kell gyűjtenie a virágokról, hogy legyen egy üveg méz?

— Bizony, fiam, soknak, sok bogár lakik együtt, s mind dolgoznak szorgalmasan, csak az anyakirályné és a lusta herék nem gyűjtenek mézet.

— Milyen a méhek otthona, Apa?

— Emlékszel, fiam, pünkösdkor, mikor pap bécinnál voltunk falun, ott a kertben erre-arra ládák álltak, olyanokban laknak a méhek.

— De tudod, Apa, hogy nekünk nem volt szabad a kertbe menni, ott olyan zúgás volt, sok méhbogár repült az egész kertben.

— Igen, Ferike, akkor rajzottak. Nagyon

megszaporodtak a ládában, már nem fértek s külön két csoportra váltak, melyek ki akartak menni új otthont keresni, hívták az anyakirálynét s kirepültek.

— Lilikével néztük az ablakon át, jöttek mentek pap bácsi és János egy hosszú kosárral, de egyszer csak kezd János hadonászni a fején s beszalad a méhesbe, mikor kijött, tudod Apa, úgy nézett ki, mint egy maskara, fátyol volt a kalapján, úgy kacagtuk Lilivel.

— János bizonyosan fejevédő rostélyt vett fel, hogy bele ne csimpszkodjanak a rajzó méhek. De aztán kezdett cseperegni az eső s egyszerre csend lett. Nem láttuk, mit csináltak, a fák között jártak a kosárral.

— Igen, fiam, a méhek az esőtől megijedtek, nehogy megázzanak, hamar letelepedtek egy csomóba egy fára s a bácsiék berázták a kosárba, onnan egy másik ládába tették őket, hogy azok megint külön gyűjtsenek mézet.

— Anyu ilyen mézből sütötte a multkor azt a jó tésztát? Miért nem süt ismét olyan finom süteményt?

— Szólunk neki, majd fog sütni, mert a mézes tészták igen egészségesek és táplálóak s könnyen emészthetők. No, de gyertek a nagy fa alá, oda telepedjünk le, ott van Anyu is, meg Anna néni. Épp valami új mézes sütemény receptjéről beszélgetnek.

— Apa, nem fogok több virágot szedni a rétről, mert én nagyon szeretem a mézet. A multkor is Lilivel eldobtuk a nagy csokrokat, mert elhervadtak.

— Nagyon helyesen gondolkodol, fiam, mert látod, a legtöbb méz a mezőn a virágokban terem s ahány virágot lépnek a gyermekek, annival kevesebb mézet gyűjthetnek a méhecskék.

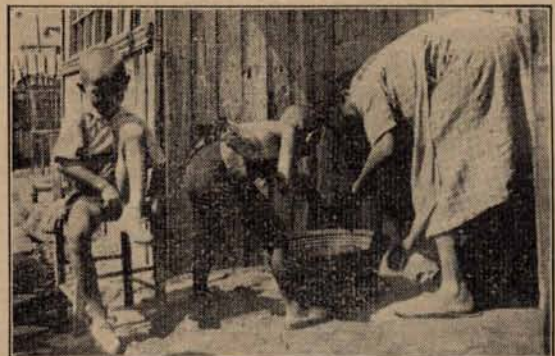
Jönnek a regáti nyaraló kis cimborák.

(Előző cikkünk folytatása.)

„Indulóra hangzik már a szó...”

A szószékről a tiszteletes bácsik kihirdették, hogy közeledik annak az ideje, hogy ismét regáti gyermekek hangjától lesz zajos a falu. Az asszonyok készítik a kis ágyba az ágyneműt. Kis párnákra új huzatot húznak. A szalmazsákokat friss sarjuval töltik meg, hogy legyen esőndes és nyugodt a csöpp vendégek álma. A gazdák előkészítik a komótos kocsiszekeret. A leánykák ünneplőbe várják a vendégeket. A fiúk félrevágják betyárosan a szemükre a kalapot s huncutul néznek ki majd alóla a jövevényekre. Itthon pedig kézzel szorít, ajk-ajkra símul, hull a könny és lobog a keszkenő... Két hónap hosszú idő, érdemes érte sírni és olyan szép Transsilvania, hogy érdemes érte itthagyni ezt a nagy

füstös várost. Hála Istennek, hogy mehelünk...
Hegyi Mózes.

Készülődés a nyaralásra.

Kedves kis cimborák!

Azidén olyan szerencsés lehettem, hogy én is részesültem az általatok beküldött virágmagvakból, amelyekkel ti kertészkedtetek és amelyeket ti gyűjtöttetek. Így kaptam a fágárași román. kath. elemi iskola, az ulmeni ref. elemi iskola, a hategi zárda, a kis gróf Degenfeld Anna, az Iszlay-nővérek, a Balogh-nővérek s más kis cimborák által beküldött magvakból. Hogy a magvaitok kikeltek s szép palánták, virágok lettek belőlük, azt mutatja, hogy ügyesen és komolyan kertészkedtetek.

Köszönöm a figyelmeteket s a virágok szeretetével fogom viszonzni. Csak kertészkedjétek kis cimborák továbbra is az eddigi buzgalommal, mert ez szívet, lelket nemesít.

Mégegyszer köszönöm a figyelmeteket, amelyben részesítettetek.

Cluj, 1938. aug. hó.

Vásárhelyi Jánosné,
ref. püspökné.

Hozzászólás egy édesanya leveléhez.

Az Uj Cimborá július 15-i számában megjelent cikken sokat gondolkoztam. Valóban igaza van annak az édesanyának, aki — az Uj Cimborá olvasói részére gyermek rajziskola megindítását javasolja.

Én, mint iparos ember felesége, aki annak idején tantónőképzőt végeztem — látom és tapasztalom, hogy milyen rendkívül fontos a kézügyesség és a rajz a mai élet folyamán.

Férjem, mint jónevű asztalosmester, a rajztudás nélkül, egyszerűen nem is tudná folytatni a mesterségét. De én is, a család körében s a háztartásban is, amikor gyermekeimnek egy kötetnykét, vagy ingceskét kell kiszabni, menynyire hasznát veszem a rajztudásomnak.

Csak helyeselni lehet véleményem szerint — nekünk, szülőknak, annak az édesanyának a javaslatát, aki a gyermekek számára megindítandó rajziskoláról ír.

Bizonyára a Cluj-i, helybeli szülők örömmel is fognak majd a gondolat megvalósításán munkálkodni.

Timisoara, 1938. július 22.

Bakos Györgyné.

Nyári zápor.

*Ugy szeretem a meleg nyári esőt,
Mely gyorsan jön és gyorsan elhalad.
Amerre jár, amerre végig vonul,
Nyomában áldás, mosolygás fakad.*

*Egy nap midőn bőven ömlött az áldás...
Egy ideig boldogan élvezem*

*S aztán a zápor elől menedéket
Egy vasúti kocsiba lettem én.*

*Zúgott a szél, hajlottak a faágak,
Fű, fa, virág leborult.*

*Ugy tűnt nekem, hogy az egész természet
Egy óriás oltár előtt térdre hullt.*

*Fejem felett a kocsi fedelére
Kopogva hullt a mennyek zápora,
Minthogyha törpék százezres tömege
Aldozó oltár körül táncolna.*

*De nem sokáig tartott a vad lárma,
A sötét felhőkárpit szétszakadt
S a nap, mintha a megbocsájtás volna,
Ragyogó meleg mosolyra fakadt.*

*Minden nevet, minden üde és színes,
A sok vízcsepp, mint drága gyöngy ragyog.
Ugy érzem, hogy a természettel együtt
Én is vidámabb, boldogabb vagyok.*

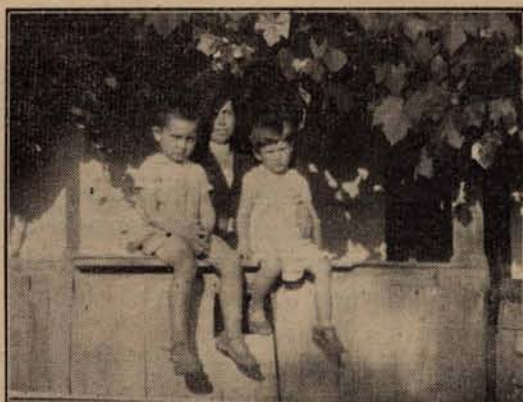
*A sötét felhők immár messze vannak,
Madár-csapat száll a fejem felett,
S én üzenetet küldök velük haza,
Jó szüleimnek, s kis testvéremnek.*

Hodis Ilyke.

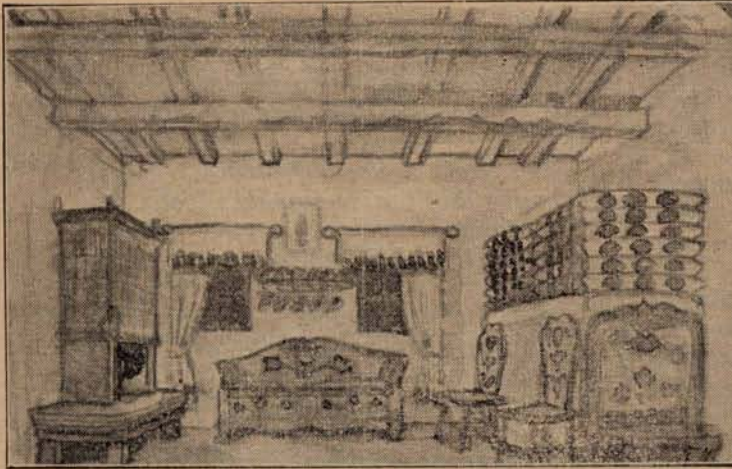
Bemutakozó.

Kedves Szerkesztő néni!

Mi még olyan kicsinyek vagyunk, hogy helyettünk a kis szürke veréb írja meg a levelet. De azért szívünk az Uj Cimboráért dobog. Nevünk: Móra Levente (öt éves) és Ildikó (hároméves). Anyukánk is szokott írni az Uj Cimborá-ba s ő olvassa el nekünk mindig a szép verseket és meséket. A szerkesztő néninek kezeit csókoljuk: Levente és Ildikó.

Ahogy kis cimboráink írnak...

Kalotaszegi ház belső berendezése.

Már egy hónapja nyaralunk falun. El sem tudtuk képzelni, mi városi kis cimborák, hogy milyen a falusi élet? milyen a házak belső berendezése? s milyen ruhában, viseletben járnak a falusi emberek? Mi itt egy kalotaszegi faluban nyaralunk Klárikával a húgossal. Nagyon jól érezzük magunkat. Azért is örültem úgy a kalotaszegi bababútorok tervezetének, mert itt láttuk a valóságban is, hogy milyen szépek. Örülünk, hogy a nyár emlékeiből hasznos ismereteket is tehetünk majd félre magunknak. Minden kis cimborát üdvözlünk.

Sándor Magdi és Klári.

A szegény ember baltája.

Irla: Horváth Erzsébet, II. g.

(Mese.)

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egy szegény öreg asszony, annak volt egy fia.

Az öreg asszony és a fia a falu végén laktak. A fia mindennap kiment az erdőbe fát vágni a baltájával. Egész nap vágta a fát és azzal kereste a mindennapi kenyerét. A szegény asszony fia nagyon el volt keseredve, hogy miből fognak megélni. A kis balta mindég vigasztalta, hogy majd lesz valahogy és meg fognak élni.

Egyszer csak meghalt a szegény fiú édesanyja. Nagyon búsult szegény. Hiába ment ki az erdőbe fát vágni, mert a kis balta is annyira búsult, hogy nem szólt egész nap semmit és nem vágta a fát.

Miután eltemették a fiú édesanyját, megint elmentek fát vágni, mert, ha nem mentek volna, a szegény fiú nem tudott volna megélni.

Egyszer, ahogy jöttek haza, egy hidon kellett átmenjenek. Ahogy mennek, a szegény ember elgondolkozik és a baltáját beleejti a folyóba. A szegény ember nagyon búsult a baltájáért.

Ahogy így búsul, megjelenik a vizek királya gyönyörű ruhában. Megszólítja a

szegény embert: „Miért búsulsz, bánatod mondd el nekem, hátha tudok rajtad segíteni?”

A szegény ember elmondta a bánatát. Ekkor a vizek királya így szólt hozzá: „A baltádat megkaphatod, de csak akkor, ha három próbát kiállsz.”

A szegény ember így felelt: „Kiállok mind a hármat, csak kapjam vissza a baltámat”.

A király azt mondta: „Négy hónapig nem szabad emmed száraz kenyeren kívül semmit, ha ezt betartottad, akkor négy hétig nem szabad csak minden második nap vizet innod és ha ezt is betartottad, akkor négy napig folyton imádkoznod kell. Ha mind a három próbát megállod, akkor megjutalmazlak, de ha nem állod meg, akkor mérges kígyóvá változol.

A szegény ember mind a három próbát megállta. A királynak volt egy gyönyörű lánya és a szegény ember feleségül vette és a király a vagyonának a felét neki adta.

Nagy lakodalmat csaptak és eltartott hét évig. Én is ott voltam és nagyon jól mulattam. Aki nem hiszi, járjon utána.

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

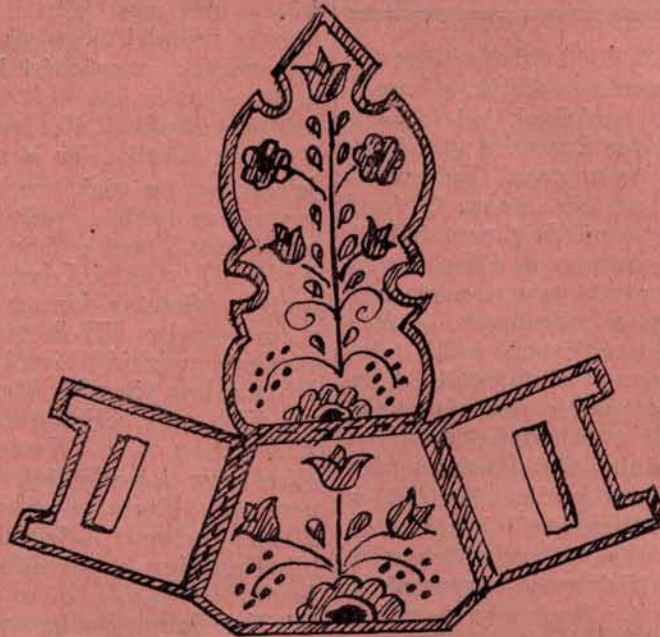
B. Csűrös Emília. A küldött üdvözlőteket kinek-kinek átadtam. Köszönik az illetők, s hasonlókkal viszonzják. Az apróságok hol föltik a nyarat? — *Kirjárné Kovács Emma.* Aug. hó folyamán otthon leszek *Satumaren.* Ha valami üzenni vagy írni valód lesz, *Str. Ștefan O. Iosif* 8. címre írj. — *Kormos Jenő.* Rég nem hallottam hírt onnan. Bizonyosan nagy az elfoglaltsága az utóbbi időben. Zawadáék még mindig nem írtak. Nem tetszik nekem a hallgatásuk. — *Móráné Ősz Rózsa.* Meglepett Sălestéről küldött levelével. A mutatványszámokat elküldöttük. Adja Isten, hogy mindeniknek komoly gazdája adjon s hogy a toborzás jó eredményű legyen. — *Nemes Nagy Márta.* A június 15-iki számot pótlólag küldjük. A könyvére a kritika elkészült, a Szemle szeptemberi számában kerül közlésre. A test gyengékedése, szenvedése bizony a lélek erőit is gyengíti, de viszont a lélek ereje parancsol és legyőzi a test gyengeségeit. Szeretném remélni, hogy szeptemberi levele friss jó egészségről, életkedvről, vidámságról ad majd hírt. — *E. Ónody Rózsika.* Távozásodat mindnyájan nagyon sajnálnánk, úgy a kis cimborák, mint a lap munkatársai. De ha sorsod szerencsecsillaga távozásoddal emelkedik fel, úgy szívből kívánjuk, hogy szerencsédet találd is meg. S különben is a távolság ma, a rádió, a szatoshféra repülés korszakában nem jelent elszakadást is. Munkáid nálunk nem fognak elkallódni. Rendre, rendre sorra kerülnek. — *Hegyi Mózes.* A nyaralással kapcsolatban küldött cikkét közöltük. Ha Isten segít bennünket jövőre, mi is bekapcsolódunk a nyaraltatási mozgalomba valamilyen formában. Ősszel majd keressen fel erre vonatkozó levelével.

Gróf Bethlen Katinka Cămpia Turzi. A vizsga ideje óta semmi hírt sem kaptunk tőled. Itthol nyaralsz? Sajnálom, hogy nem sikerült a tervezett rajzkiállítás. Remélhető, hogy sikerül majd egy kedvezőbb időszakban. — *Ádám Katinka II. g. o. t.* Régi veterán kis cimborám vagy Katóka. Ha jól emlékszem, már *Satumare*-ra is járt neked a lap. S lám, hűségesen kitartasz az Uj Cimborá mellett. A hűség, kitartás szép erények és lelki tulajdonságok. Az elmúlt éved nehéz volt, mert tiszta román nyelvű intézetben voltál. Az idén már egész biztosan könnyebb lesz a sorsod. A megfejtést átadom a rovatvezetőnek. — *Ulmeni-i kis cimborák.* Megkaptam a fényképeket, amelyre a Levente bácsi szép írásával ez van írva: *A leghűségesebb kis cimborák.* Minden esetre megható ez a nyilatkozat s megvállik majd egy-két esztendő alatt, hogy igaz-e? — *Cluj-i kis cimborák:* *Turdean Klárka I. g. o. t., Rosenfeld Károly III. g. o. t., Kónyi Mária III. g. o. t., Szilveszter Sanyi VI. el. o. t. és Lajos, Filep Éva IV.*

el. o. t. rejtvénymegfejtések beérkezett. *Filep Évike*, te még csak most léptél az Uj Cimborák közé s még most fejtettél először rejtvényt. Nagy volt az örööm, hogy sikerült. *Rozenfeld Károly*, te nemcsak megfejtést küldtél be, de ujakat is szerkesztettél. Az első ketto jó is, a harmadik azonban sántikál. Nő, valamit csinálunk vele. *Turdean Klárka.* Te is nemcsak a megfejtésben jeleskedsz, de ujak szerkesztésében is. Kíváncsi vagyok az istálló, rejtvényedet hányan fejtik majd meg, meg a névjegy rejtvényedet is. — *Évike II. g. o. t.* Lám, hogy el is telt az idő, amióta köztetek jártam. Még elemista voltál, s ím ősszel a III-ik gimnáziumba mégy. Elkéstél a rajzkiállításról a rajzaiddal. Ez hiba. No máskor fürgébb légy. A kért számok közül több már teljesen elfogyott. — *Turdean Klára I. g. o. t.* Nemesak a nagy színházi előadáson ügyeskedtél, a szép ballettben, hanem úgy látom, a rejtvényfejtésben is megállod a helyed. A legutóbb küldött megfejtés hibátlan, így a sorsoláson részt is vesz. — *Izsák Ibolya III. g. o. t.* Bizony rég nem írtál Ibolykám. Pedig azóta sok minden érdekes esemény történt veled. Voltál a budapesti mintavásáron. Gondolom, mennyi sok szép élménnyel jöttél haza. A rajzod ügyes. A virágaid szépen fejlődnek. Őszre ígérsz is magot belőlük. A bemutatkozó fényképed sorra kerül. — *Somody Ilona VII. el. o. t. Fágáras.* Az ottani román. kath. iskolának vagy a növendéke. A VII-ik osztályosok nevében írtál s küldöd a közösen megfejtett rejtvényt. A sorsoláson részt is vesz a rejtvényetek. — *Róm. kath. el. isk. Igazgatósága.* Olyan szép munkát fejtettek ki a gyermekek az elmúlt év folyamán a rejtvényfejtés, levelezésben s egyáltalán az Uj Cimborá közös gyermekmunkájában, hogy arról csak a legnagyobb elismeréssel és dicsérettel emlékezhetek meg. Mindenesetre itt elsősorban az irányító főről kell szólnom, az iskola vezetéséről, amely felismerte eleve a pedagógiai értékét, ösztönző hatását úgy a fejtorő munkának, mint a nyilvános levelezésnek. Remélhetőleg ősszel a többi iskola is bekapcsolódik ebbe a munkába. Így csak az őszí viszontlátásig búcsúzunk. — *Pitó László és Magda, Iasi.* Elköltöztetek a régi cimről. A cimszalagot már át is irtuk. No csak irogass Laci a vakációban. Mindenesetre a toborzóról meg ne feledkezzél. — *Szakács Márton III. g. o. t. Cluj.* A találós képet nagyszerűen kitaláltad, a 15-ös szám megfejtése is jó.

Játék és rajz.

Nagy örömmel fogadták kis olvasóink a kalotaszegi babaszobajáték tervünket. Mult számunkban az asztal mintáját közöltük le, most a székek következnek. Hatot, vagy négyet kell belőlük egymásután készíteni másolás által. A szaggatott vonalak mentén kell

betűrni a kartont. A virágmintákat zölddel, sárgával, pirossal, lilával és kézzel kell szépen kifesteni. Hogy jól és biztosan álljanak, és ne inogjanak a butorok, a betűréseknél, lábaknál, összeérő oldalaknál, vagy varrni kell, vagy ragasztani.

FEJTÖRŐ

Találós kérdések.

Melyek a világrészek?
 Hányba volt Eger ostroma?
 Ki a legnagyobb román költő?
 Milyen ásványból készül a ceruza?
 Melyik hónapban kell elvetni a nefelejts magot?
 Melyik a világ legnagyobb esúca?
 Melyik folyam az indusok szent folyamja?
 Melyik országnak van a legtöbb gyarmatja?
 Ki volt Ausztrália fölfedezője?
 Melyik Németország legnagyobb kikötője?

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. — Egyes szám ára 10 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ck., Amerikában 300 lej.

Kérjük magyarországi előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat, a „Studium“ könyvkiadó R. T.-hoz, Budapest, Kecskeméti-u 8. sz., az Új Cimborá számlájára szíveskedjenek befizetni. Új előfizetések ugyanott eszközölhetők.

Madárlőrfénel.

Száll a madár a zöld fára,
 A fészekben fia várja.
 Kicsi száját ki-kitátja,
 Még nem nőtt ki gyöngye szárnya.

Szíve húzza a nagy madárt,
 Láttára a vihar megáll.
 Vércse, hégja most nem bántja,
 A bú, baj szívét nem szántja.

Mindjárt ott van a fészekben,
 Élhet madár ennél szebben?
 De óh jaj! mi útját állta:
 Egy parittyá eltalálta...

Holstein Mária.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltești.
 Simon Sándor, Bacia
 Kormos Jenő, Chiend

* * *

Minden cikkért a szerzője felelős.